

09.12.2021

§ 260

Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen Fattosuhille

HEL 2019-009496 T 11 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti seuravaa koskien Fattosuhin elintarvikelainsäädännön vastaista toimintaa.

Toimija

Fattosuh, Jakomäentie 10 C 355, 00770 Helsinki (Y-tunnus 1706456-1)

Elintarvikehuoneisto

Fattosuh marjanmyyntipiste, Töölöntori, 00260 Helsinki

Päävelvoitteet

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi Fattosuhille seuraavan määräyksen:

1. Elintarvikkeiden alkuperämerkintöjen tulee olla totuudenmukaisia, eivätkä merkinnät saa johtaa kuluttajaa harhaan.
2. Elintarvikkeet on oltava jäljitettävissä.

Uhkasakon asettaminen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto asetti elintarvikelain 68 §:n nojalla päävelvoitteen (määräys) tehosteeksi uhkasakon seuraavasti:

1. määräyksen tehosteeksi 5 000 euroa
2. määräyksen tehosteeksi 5 000 euroa

Uhkasakkojen yhteismäärä on 10 000 euroa.

Uhkasakko voidaan tuomita uhkasakkolain (1113/1991) 10 §:n nojalla maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Määräaika

Määräystä on noudatettava 1.1.2022 alkaen.

09.12.2021

Täytäntöönpano

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti elintarvikelain 78 §:n nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö antoi Fattosuhille 24.10.2019 seuraavan elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen (liite 1). Määräys koski toimijan Jakomäessä sijaitsevaa myyntipistettä.

1. Elintarvikkeiden alkuperämerkintöjen tulee olla totuudenmukaisia, eivätkä merkinnät saa johtaa kuluttajaa harhaan.
2. Elintarvikkeet on oltava jäljitettävissä.

Fattosuhin marjanmyyntipiste Töölöntorilla on tarkastettu 27.7.2020 (liite 2) ja tällöin on todettu, että toimija ei ole noudattanut yritykselle annettua määräystä. Myyntipisteessä oli tällöin myynnissä myyntikyltin mukaan virolaisia kantarelleja, joiden alkuperämaa oli kuitenkin pakkauslaatikon mukaan Liettua. Myyntipisteessä oli myös myyntikylttien mukaan espanjalaisia pensasmustikoita, joiden pakkauslaatikoista alkuperämaamerkintätarrat oli irrotettu. Lisäksi toimijan toimittamissa kaupallisissa asiakirjoissa elintarvikkeiden vastaanottajaksi oli merkitty Al Hanan/Hannah, joka ei vastaa yrityksen nimeä (Fattosuh).

Toimijan Töölöntorin myyntipisteessä on tehty tarkastus 5.8.2021 (liite 3) ja tällöin on todettu, että toimija ei ole edelleenkään noudattanut annettua määräystä. Myyntipisteessä oli tällöin myynnissä myyntikyltin mukaan italialaista pensasmustikkaa. Myyntipisteessä olleiden pakkauslaatikoiden mukaan pensasmustikoiden alkuperämaa oli Espanja. Tarkastuksen jälkeen toimitetussa kaupallisessa asiakirjassa mustikoiden alkuperämaaksi oli merkitty Puola. Lisäksi toimitetussa kaupallisessa asiakirjassa elintarvikkeiden vastaanottajaksi oli merkitty Hannah eikä yrityksen nimeä Fattosuh.

Koska Fattosuh ei ole noudattanut elintarviketurvallisuusyksikön päällikön sille asettamaa määräystä, asia on tarpeen saattaa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsiteltäväksi päävelvoitteen uudistamiseksi sekä määräajan ja uhkasakon asettamiseksi. Uhkasakon asettaminen kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivaltaan.

Kuuleminen

09.12.2021

Fattosuhia on kuultu elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, asetettavasta määräajasta sekä uhkasakosta 15.9.2021 päivätyllä kirjeellä (liite 4). Kuulemiskirje lähetettiin postin kautta saantitodistuksella 17.9.2021. Posti palautti kuulemiskirjeen Helsingin kaupungin ympäristökeskukseen 6.10.2021, sillä toimija ei hakenut kirjettä postista.

Kuulemiskirjeen määräaika (30.9.2021) oli ylittynyt, ennen kuin toimija on saanut kuulemiskirjeen, joten kuulemisen määräaika pidennettiin saatekirjeellä (liite 5). Kuulemiskirje toimitettiin perille haastemiehen toimesta 29.10.2021.

Toimija on antanut vastineen (liite 6) määräajan jälkeen 22.11.2021. Vastineessa toimija ilmoittaa, että myyntierien vaihtuessa myyntikylteissä oleva alkuperämaa on jäänyt vaihtamatta. Jatkossa toimija tulee kiinnittämään tarkempaa huomiota asiaan. Toimijan mukaan tuotteiden uudelleen järjestelyssä ja säilytyksessä käytetään parempilaatuisia marjalaatikoita ja tällöin tuotteita saatetaan säilöä eri laatikoissa kuin missä ne on ostettu. Tuotteet myydään kuitenkin toimijan mukaan sen alkuperämaan mukaisina, joina ne on ostettu. Kaupallisten asiakirjojen virheiden osalta toimija toteaa toimijan edellisen yritysnimen jääneen tavarantoimittajien tietoihin. Toimijan mukaan kaupallisten asiakirjojen oikeellisuuteen tullaan kiinnittämään jatkossa lisähuomiota.

Perustelut

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (297/2021) mukainen kunnan valvontaviranomainen. Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Ympäristöpalvelut on todennut Fattosuhin Töölöntorilla sijaitsevan myyntipisteen tarkastuksilla, että toimija ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia ja ettei toimija noudattanut yritykselle annettua elintarvikelain 55 §:n mukaista määräystä. Koska Fattosuh ei ole itse ryhtynyt toimenpiteisiin toiminnassa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi kehotuksista ja määräyksestä huolimatta, on epäkohtien korjaamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitetut määräykset uhkasakolla tehostettuna.

Elintarvikelain (297/2021) 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos:

09.12.2021

1) elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia; tai

2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.

Elintarvikesäännösten vastaisuus on määrättävä korjattavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (178/2002), jäljempänä yleinen elintarvikeasetuksen artiklan 17 mukaan kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvike- ja rehualan toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet tai rehut täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.

Elintarvikelain 6 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Toimijan on huolehdittava myös siitä, että elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) 7 §:n mukaan pakkaamattomasta elintarvikkeesta on vähittäismyyntipaikassa annettava loppukuluttajalle 6 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi seuraavat tiedot:

1) elintarvikkeen nimi;

2) elintarvikkeen ainesosat siten kuin elintarviketietoasetuksessa säädetään tai muulla vastaavalla selkeällä tavalla;

3) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään tai siten kuin muussa Euroopan Unionin lainsäädännössä säädetään;

4) tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet.

09.12.2021

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) 8 §:ssä todetaan, että asetuksen 7 §:ssä tarkoitetut tiedot on ilmoitettava loppukuluttajalle kirjallisesti elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla selkeällä tavalla.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle, jäljempänä elintarviketietoasetuksen, 7 artiklassa todetaan, että elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan elintarvikkeen erityispiirteiden ja erityisesti sen luonteen, yksilöllisyyden, ominaisuuksien, koostumuksen, määrän, säilyvyyden, alkuperämaan tai lähtöpaikan, valmistus- tai tuotantomenetelmän osalta.

Elintarviketietoasetuksen 8 artiklassa todetaan elintarvikealan toimijat eivät saa vastuullaan olevissa yrityksissä muuttaa elintarvikkeen mukana seuraavia tietoja, jos tällainen muutos johtaisi loppukuluttajaa harhaan tai muutoin heikentäisi kuluttajansuojan tasoa ja loppukuluttajan mahdollisuuksia tehdä tietoon perustuvia valintoja. Elintarvikealan toimijat ovat vastuussa kaikista elintarvikkeen mukana seuraaviin elintarviketietoihin tekemistään muutoksista.

Elintarvikelain 14 §:n mukaan elintarvikkeista, elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä ja elintarvikekontaktimateriaaleista on ilmoitettava vastaanottajalle elintarvikesäännöksissä edellytetyt jäljitettävyydetiedot.

Neuvoston asetuksen (1234/2007) soveltamista koskevista yksityiskohdaisista säännöistä hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealan osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (543/2011) 5 artiklan neljännen kohdan mukaan laskuissa ja saateasiakirjoissa kuluttajalle annettua kuittia lukuun ottamatta on mainittava tuotteiden nimi ja alkuperämaa sekä tapauksen mukaan luokka, lajike tai kaupallinen tyyppi, jos kaupan pitämisen erityisvaatimuksissa sitä edellytetään, tai se, että tuote on tarkoitettu jalostettavaksi. Saman asetuksen 6 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan merkintöjen on oltava vähittäismyyntivaiheessa selkeitä ja näkyviä. Tuote voidaan panna esille myyntiä varten, jos vähittäismyyjä esittää tuotteen lähellä näkyvästi ja selvästi tiedot tuotteen alkuperästä ja tapauksen mukaan luokasta ja lajikkeesta tai kaupallisesta tyypistä siten, että kuluttajaa ei johdeta harhaan.

Yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan mukaan elintarvikealan toimijan on kaikissa tuotanto-, jalostus-, ja jakeluvaiheessa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet on mahdollista jäljittää. Elintarvikealan toimijoilla

09.12.2021

on oltava myös käytössä sellaiset järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla ne voivat tunnistaa muut yritykset, joille niiden tuotteita on toimitettu. Markkinoille saatetuissa tai markkinoille saatettavissa elintarvikkeissa on niiden jäljittävyys helpottamiseksi oltava riittävät ja asianmukaiset pakkausmerkinnät tai tunnistetiedot tarkempiin säännöksiin sisältyvien asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Fattosuh on vastineessaan ilmoittanut, että alkuperämerkintä on jäänyt vahingossa vaihtamatta myyntikyltteihin ja marjojen säilytyksessä on käytetty eri laatikoita, kuin missä ne on ostettu. Myyntikuiteissa olevan virheellisen nimen osalta toimija toteaa, että yrityksen edellinen nimi on jäänyt tavarantoimittajan tietoihin.

Toimijan vastuulla on varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyys, jonka tulee olla todennettavissa. Vanhojen laatikoiden käyttö elintarvikkeiden säilytyksessä toimijan vastineessa kuvaamalla tavalla ei mahdollista elintarvikkeiden alkuperän jäljitettävyyden varmistamista. YTJ-järjestelmän mukaan toimijan edellinen toiminimi on lakkautettu 25.8.2017. Toimijan vastuulla on, että elintarvikkeita koskevissa asiakirjoissa on totuudenmukaiset tiedot myös toimijan nimen osalta.

Perustelut ehdotetulle uhkasakon asettamiselle

Elintarvikelain 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa elintarvikelain nojalla annettua määräystä tai kielto uhkasakolla tai teettämis- ja keskeyttämishallalla. Uhkasakkoa sekä teettämis- ja keskeyttämishallaa koskevissa asioissa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakko-laissa (1113/1990) säädetään.

Uhkasakkolain 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

09.12.2021

Epäkohtien poistamiseksi on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston tarpeen asettaa Fattosuhille uhkasakko, koska toimija ei ole noudattanut elintarviketurvallisuusyksikön päällikön sille asettamaa elintarvikelain 55 §:n mukaista määräystä.

Ilmoitusvelvollisuus omaisuuden tai käyttöoikeuden luovutustilanteessa

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan milloin uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite. Luovutuksella tarkoitetaan myyntiä, vaihtoa, lahjoitusta sekä vuokrausta ja vuokraoikeuden siirtoa.

Jos velvoitettu eli Fattosuh luovuttaa määräyksen kohteena olevan irtaimen tai kiinteän omaisuuden tai sen käyttöoikeuden kolmannelle, on sen ilmoitettava luovutuksensaajalle, millainen päävelvoite ja uhka tätä omaisuutta koskee. Ilmoitus on tehtävä luovutusasiakirjaan otetuain maininnoin tai muuten todisteellisesti. Fattosuhin on ilmoitettava myös Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön elintarviketurvallisuusyksikölle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 6, 14, 55, 68, 75, 78 §
Hallintolaki (434/2003) 34, 36 §
Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 7, 8, 18, 22, 23, 24 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille artiklat 7, 8, 9, 13, 26
Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 7, 8 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 178/2002 elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista artiklat 17 ja 18
Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 543/2011 neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealan osalta artiklat 5 ja 6

Toimivaltaperuste

Helsingin hallintosäännön 2 luvun 10 §:n mukaan kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (23/2006) 32 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen.

09.12.2021

Päätöksen tiedoksianto

Päätös toimitetaan velvoitetulle haastetiedoksiantona.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Anni Karreinen, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 31523
anni.karreinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen Fattosuhille
- 2 Tarkastuskertomus Fattosuh/marjanmyyntipiste Töölöntori 27.7.2020
- 3 Tarkastuskertomus Fattosuh Marjanmyyntipiste Töölö 5.8.2021
- 4 Fattosuh/Marjanmyyntipiste kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, määrääjasta ja uhkasakosta
- 5 Saatekirje kuulemiseen elintarvikelain 55 §:n mukaisesta määräyksestä ja uhkasakon asettamisesta
- 6 Vastine 22.11.2021

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

Ote
Fattosuh

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Anni Karreinen, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 31523
anni.karreinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen Fattosuhille
- 2 Tarkastuskertomus Fattosuh/marjanmyyntipiste Töölöntori 27.7.2020
- 3 Tarkastuskertomus Fattosuh Marjanmyyntipiste Töölö 5.8.2021
- 4 Fattosuh/Marjanmyyntipiste kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisen

- 5 määräyksen antamisesta, määräajasta ja uhkasakosta
Saatekirje kuulemiseen elintarvikelain 55 §:n mukaisesta määräyksestä
ja uhkasakon asettamisesta
6 Vastine 22.11.2021

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

Ote
Fattosuh

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Elintarviketurvallisuusyksikkö Yksikön päällikkö 24.10.2019 § 42